

JHTT-tutkinto 2014**20.–21.9.2014****Osa III 'Tuloksellisuuden mittaus ja arviointi'****Kysymykset 1-4****MALLIVASTAUKSET**

Osan kysymyksiin 1-4 annetut oikeat vastaukset antavat yhteensä 4 pistettä

Kysymyksiin 1-4 vastaamiseksi suositeltava aika yhteensä 120 min.

Ellet vastaa koneellisesti, kirjoita selvällä käsialalla, kiitos!

Vastaukset kysymyksiin olivat laadultaan vakiotasoa, joskin suoranaiset huippujen huiput jäivät puuttumaan. Muutamia vastaamatta jättämisiä kohdistui muutamiin kysymyksistä. Kysymykset oli kylläkin poikkeuksetta ymmärretty oikein, jos niihin oli vastattu.

Kysymykset laadittaessa oli ymmärrettävästi otettu huomioon se, että kokeeseen osallistujilla saa olla mukanaan tutkintovaatimusaineisto. Huomattavasta luottamuksesta aineistossa esiintyviin sanamuotoihin oli kuitenkin aiheutunut vastattaessa tiettyjä ongelmia kuten kokonaiskuvan asiasta jäämistä puutteelliseksi.

Kunkin kysymyksen yhteydessä on esitetty aluksi tarkempia yleisiä päätelmiä vastauksista. Sitten on edetty varsinaisiin mallivastauksiin.

Kysymys 1. Vastaa kuhunkin kolmesta osakysymyksestä 1.1.–1.3. osoitettuun vastaustilaan.

(0,75 pistettä, aika-arvio noin 30 min.)

Useissa vastauksissa esiintyvät siinä määrin samat sanamuodot, että ne juontunevat suoraan JHTT-vaatimusten aineistosta. Sanatarkka joidenkin vaatimuksissa esitettyjen seikkojen toisto ei kuitenkaan välttämättä takaa hyvää vastausta. Sellaista varten vaaditaan myös omakohtaista pohdintaa, joka puolestaan osoittaa asian riittävää, sisäistettyä ymmärtämistä. Toisaalta tietysti saatuja vastauksia on arvosteltaessa vertailtu toisiinsa sen määrittämiseksi, millainen on tässä tapauksessa kohtuullinen arviointi.

Kysymyksen tausta ja asiaperusta. - Suomessa on parhaillaan, ainakin vuoteen 2016 saakka, menossa huomattavia muutoksia, joiden tuloksena maan hallitus toivoo tuntuvia parannuksia ”näyttöperusteisen” (englanniksi ”evidence based”) tiedon saamiseksi politiikkatointen suunnittelua, toimeenpanoa ja arviointia varten. Valtioneuvoston kohdentama rahoitus vastaavia tarkoituksia varten ja toimintansa aloittavan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitus kasvavat vuoteen 2016 mennessä nolasta yhteensä noin 80 miljoonaan euroon vuodessa. Edelliset rahoituserät kohdennetaan verrattain nopeasti kuten 6-12 kuukaudessa toteuttaviin selvityshankkeisiin ja jälkimmäiset erät soveltavaan tutkimukseen, jonka hankkeiden kesto aika voi olla korkeintaan muutamia vuosia.

1.1. Mitä on esitettävissä kokeellisen menettelytavan puolesta verrattuna kvasikokeelliseen ja ei-kokeelliseen menettelytapaan ajatellen näyttöperusteisen tiedon tuottamista?

Kokeellista asetelmaa sovellettaessa tutkittavia vaikutussuhteita voidaan kontrolloida paremmin, kunhan edellytykset tähän ovat olemassa. Kokeen perustella yleistäminen vaatii myös sitä, että olosuhteet ovat toisaalla riittävän samanlaiset kuin siellä, missä kokeilu on alkujaan tehty. Kun on kysymys yhteiskunnan olosuhteista eikä varsinkaan koelaboratoriosta, tämä on vaikeaa. Koeasetelmaa luonnehtii se, että sitä käyttäen pyritään sulkemaan pois se mahdollisuus, että tutkitut vaikutukset (yleensä muutokset muutoksen ja vastaavasti tutkimuksen kohteena olevassa seikassa) aiheutuisivat muista seikoista kuin niistä, joiden vaikutukset ovat tutkimuksen kohteena. Koeasetelmaa soveltaessa määritellään koeryhmä, johon jokin vaikutus kohdistetaan, ja kontrolliryhmä, johon vaikutusta ei kohdisteta. Jotta voidaan tehdä päätelmä siitä, että tutkittu vaikutus esiintyy, syy- ja seuraustekijöiden kesken tulee vallita riippuvuus, syyn tulee ajallisesti edeltää seurasta – eikä vaikutus tai muutos ole saanut aiheutua muusta seikasta kuin siitä, mikä on oletettu sen syyksi.

1.2. Mitä on esitettävissä kvasikokeellisen menettelytavan puolesta verrattuna ei-kokeelliseen menettelytapaan ajatellen näyttöperusteisen tiedon tuottamista?

Kvasikokeessa olosuhteita voidaan kontrolloida ja kontrolloidaan vain joiltakin osin. Hyväksi voidaan käyttää muun muassa luonnollisia eli spontaaneja koeasetelmia keskenään oleelliselta osin riittävän samanlaisten kohteiden kesken. Jos kohteita on esimerkiksi kaksi, edellinen niistä voi toimia koe- ja jälkimmäinen kontrolliryhmänä. Myös muun muassa aikasarjoissa tapahtuneet muutokset kuten epäjatkuvuuskohdat siirtymineen muuttujien arvoissa joko ylö- tai alaspäin voivat olla empiirisenä kohteena kvasikokeissa.

1.3. Suomen viimeaikaisten hallitusten toimikaudet ovat vaihdelleet tai ovat vaihtelemassa vuoden 2015 eduskuntavaaleihin saakka noin kolmesta vuodesta vajaaseen vuoteen. Mitä tästä seikasta

voi arvioida aiheutuvan, jos ajatellaan näyttöperusteisen tiedon soveltamiseen tähtäävien selvitysten ja soveltavien tutkimusten tilaamista ja noiden tutkimusten tulosten hyväksikäyttöä?

Ajatellen sitä, että voitaisiin muodostaa politiikkatointen tueksi näyttöperusteista tietoa, hallitusten lyhyet toimikaudet hankaloittavat vaikutusten ja vaikuttavuuden tutkimista. Ennen-jälkeen -asetelmien toimeenpano on hankalaa, jos politiikka muuttuukin ratkaisevasti asianomaisten ajankohtien kesken. Sekään ei ole varmaa, että seuraava hallitus on kiinnostunut tiedosta, joka koskee seikkoja, joita edellinen hallitus on halunnut selvittää ja joita koskevia selvityksiä ja tutkimuksia tuo edellinen hallitus on siksi tilannut voimattaan itse kuitenkin saada niitä käyttöönsä.

Kysymys 2. Perehdy huolellisesti alla esitettyihin tietoihin sekä esitettyihin kysymyksiin. Sen jälkeen muotoile vastauksesi.

(1,25 pistettä, aika-arvio noin 35 minuuttia).

Kysymykseen oli yleensä vastattu verrattain hyvin, paitsi esimerkiksi siinä tapauksessa, ettei vastaaja ilmeisesti tuntenut asiaa riittävästi ennalta perehtyneensä ja jätti kenties siksi vastaamatta.

Useat JHTT-tutkinnon vaatimuksiin kuuluva kirjalliset lähteet sisältävät ohjeellisia kriteereitä siitä, mitä asianmukaiselta toiminnan tarkastukselta tulisi edellyttää. Perehdy seuraavaan esimerkkiin, erittele, mitä ongelmia sovellettuun menettelytapaan sisältyy, ja esitä ongelma-analyysisi tulokset johdonmukaisesti ja perustellen. Voit esimerkiksi edetä järjestelmällisesti kohta kohdalta 2.1:sta 2.8:aan.

2.1. Tuloksellisuustarkastukseen on käytettävissä työaikaa 20 henkilötyöpäivää. Päätetään toteuttaa verkkolomakysely 500 henkilölle, analysoida tulokset ja rakentaa tuloksellisuustarkastuksen päätelmät analyysin empiirisille tuloksille.

Kyselystä saa sen kuvan, että siltä puuttuu käsitteellinen, metodinen ja ehkä empiirinenkin pohja. Aikaa tarkoitukseen on kovin vähän. Jotta kysely on mielekäs, 500 henkilön tulee muodostaa jokin perusjoukko tai systemaattinen otos jostakin tuollaisesta joukosta. Päätelmiä ei tulisi rakentaa pelkästään saataville tuloksille, vaan kyselyn tarkoitus tulee suunnitella huolellisesti etukäteen.

2.2. Päätetään rakentaa tarkastus yksinomaan mainitun verkkokyselyn tuloksille.

Monilähteisyys (tarkastuskysymykseen haetaan vastausta käyttämällä useita lähteitä) lisää tarkastuksen luotettavuutta, koska näin aineistoja voitaisiin varmentaa ristiin. Tätä tavoitetta ei yksistään verkkokysely täytä. Myös, viitaten kohtaan 2.1., oleellista ovat kyselyn käsitteelliset ja metodiset lähtökohdat. Pelkkä empiria saatuine vastauksineen tuskin riittää kunnolla.

2.3. Muotoillaan viisikymmentä tarkastuskysymystä, jotka ovat yhtä kuin ne kysymykset, jotka esitetään verkkokyselyn vastaajille verkkolomakkeella.

Metodisen yksipuolisuuden sijasta olisi perusteltua monimetodisuus. Vaikka kysely tehtäisiinkin, sitä voidaan taustoittaa tai täydentää kohdennetuilla haastatteluilla. Dokumenttiaineistoonkin on usein syytä huolella paneutua.

2.4. Verkkokyselyn vastaajilta kysytään muun muassa, miten vilpittömästi, tehokkaasti ja läpinäkyvästi he ja muut heidän tiedossaan olevat toimijatahot ovat toteuttaneet tehtävänsä.

Jos asiaa tiedustellaan näin yksipuolisesti ja naiivisti, ei kenties saada totta pitäviä vastauksia. Tätäkin asiaa olisi syytä varmistaa myös muita tietolähteitä käyttämällä.

Asiaan kuuluu hyvinkin myös se, että eri henkilöitä kysytään seikkoja, jotka osaltaan varmistavat niitä tietoja, joita hankitaan toisilta henkilöiltä tai muista lähteistä.

2.5. Tarkastussuunnitelma on yhtä kuin toteutettavan verkkokyselyn kyselylomake, jonka laadinta ja sijoittaminen verkkoon annetaan tarkastusavustajan tehtäväksi. Avustajan tehtäviin kuuluu myös analysoida tulokset ja laatia alustava tuloksellisuustarkastuksen kertomus.

Tuollainen suunnitelma saattaa jäädä pahoin riittämättömäksi. Kysymyssarja on tulos taustapohdinnasta, ei sen korvike. Vaikka avustavat työsuoritukset ovat usein tarpeen, vastuun pitkälle viety delegointi saattaa olla ongelmallista. Näin on asia esimerkiksi jos delegoinnin kohdetaholta puuttuu tarvittavaa kokemusta.

2.6. Kyselyn luottamuksellisuudella perustellen siinä tiedustellaan vain kantoja viiteenkymmeneen kysymykseen vaatimatta taustatietoja vastaajista.

Yksityisyyttä kunnioittaenkin voi taustatietoja olla aiheellista hankkia, jos se on suinkin mahdollista.

2.7. Tarkastuskertomuksen rakenne perustuu asetettuihin viiteenkymmeneen verkkokyselyn kysymykseen.

Parempi rakenne voisi soveltuvien osien seurata esim. VTV:n

Tuloksellisuustarkastuksen ohjetta seuraavaan tapaan:

1. Johdanto, jossa esitetään selitys sille miksi tarkastus on aloitettu ja tarkastuksen tavoite.

2. Tarkastusasetelma, jossa esitetään kohteen kuvaus, tarkastuskysymykset, tarkastuskriteerit, rajaukset ja tarkastuksen aineistot ja menetelmät.

3. Tarkastushavainnot, esitettynä tarkastuskysymyksiä mukaillen.

4. Tarkastusviraston kannanotot, jossa esitellään tarkastuksen johtopäätökset ja

mahdolliset suositukset.

2.8. Jotteivät vastaajat voisi varautua kyselyyn, se toimitetaan heille ennalta varoittamatta.

Vastausajaksi määritellään yksi viikko, jonka kuluttua lähetetään automaattisesti kysely uudelleen siltä varalta, ettei siihen olisi tuohon mennessä vastattu.

Olisi hyvinkin syytä, vaikkakin vastaajien henkilösuoja kunnioittaen, varmistua siitä, että vastausprosentti täyttää sille asetettavat vaatimukset. On sitä paitsi suorastaan itsestään selvää, ettei saman tahon tulisi vastata samaan kyselyyn kuin kerran.

Kysymys 3. Mistä on kysymys seuraavissa arviointiin liittyvissä tai sitä muuten palvelevissa metodeissa tai menetelmissä? Huomaa, että kukin osakysymyksistä 3.1. – 3.3 sisältää itse asiassa kaksi vaihtoehtoista kysymystä, A ja B. Vastaa valintasi mukaan vaihtoehtoisista kysymyksistä vain toiseen.

Kuten ensimmäisen kysymyksen tapauksessa, myös kolmannen kysymyksen tapauksessa varsin moni vastaaja esitti, jälleen lähes samoin sanamuodoin, valikoituja otteita määrätystä osista JHTT-tutkintovaatimuksia. Useimmissa tapauksissa suorat tai lähes suorat lainaukset kuitenkin jättivät vastauksesta pois olennaisia seikkoja. Vastauksesta jäi siksi jopa puuttumaan varsinainen kokonaiskuva asiasta. Kaiken kaikkiaan, JHTT-tutkinnon kysymykset on laadittu tietäen, että vastaajilla saa olla mukanaan vaatimusaineisto myös elektronisessa muodossa.

Delfoi-menetelmää koskevasta tarkastelusta puuttui monessa tapauksessa menetelmän peruseriaatteisiin kuuluva kierros kierrokselta tapahtuva eteneminen sekä osallistujien piirin mahdollinen laajeneminen. Kustannus-hyötyanalyysia koskevista vastauksista useista puuttui tarkastelu siitä, mitkä kustannukset menetelmää käytettäessä otetaan huomioon, eli periaatteessa kaikki, riippumatta siitä, mihin talousyksiköihin ne kohdistuvat tai kohdistuvatko ne – esim. maanpuolustuksen tapaan – kollektiivisesti kaikkiin asianomaisiin ja osin jopa vasta tuleviin sukupolviin.

(0,5 pistettä, aika-arvio noin 15 min.).

3.1. Vaihtoehto A.: Miten fokusryhmämenettelyt voivat palvella arviointia?

Fokusryhmiä avulla saadaan tutkimuskohteeksi koostumukseltaan edustava, esimerkiksi laajempia mielipidejakaumia ryhmä. Sen jäseniltä voidaan ohjatusti kokoontumistilanteessa kysyä kohdennettuja kysymyksiä siten toteuttaen arvioinnin kohteen rajausta. Täten parannetaan hyvinkin arvioivan tarkastelun ja mahdollisten ehdotusten konkreettisuutta ja toteutettavuutta.

3.1. Vaihtoehto B.: Miten 'oppimiskahvila-' eli 'learning cafe' -menettelyt voivat palvella arviointia?

Menettely koostuu useiden ryhmien kokoamisesta ja saattamisesta, kunkin puheenjohtajan vetämänä, keskustelemaan jostakin teemasta, joista kukin kuuluu tarkasteltavaan laajempaan asiakokonaisuuteen. Ryhmät voivat peräjälkeen käsitellä samat aiheet tai ainakin osan muissa ryhmissä käsitellyistä aiheista. Tämäkin menettely tähtää arvioinnin kattavuuteen ja monipuolisuuteen.

3.2. Vaihtoehto A: Miten delfoi-menetelmä voi palvella arviointia?

Kysymyksessä on ennakointimenetelmä, jolloin arvioitava kohde vastaavasti sijoittuu tulevaisuuteen. Menetelmää sovelletaan siten, että teemaa kierros kierrokselta kehitellen ja muunnellen (asian mukaan esim. laajentaen ja supistaen) ja osallistujien joukkoa kenties vaihdellen (esim. aluksi suppeassa, sittemmin laajemmassa piirissä) kiteytetään näkemystä arvioitavasta kohteesta.

3.2. Vaihtoehto B: Miten 'hallinnollisen taakan arvioinniksi' kutsuttu menetelmä voi palvella arviointia?

Oleelliset menetelmän piirteet ovat kohderyhmä, toimenpiteet, aika ja hinta. Ensin määritellään kohderyhmä, sitten luonnehditaan ne toimenpiteet, jotka ovat arvioinnin kohteena, sen jälkeen otetaan kantaa toimenpiteen vaatimaan aikaan ja sitten kerrotaan tuo aika sen käytön yksikkökustannuksella. Kysymys on verrattain yksinkertaisesta laskennallisesta arvioinnista.

3.3. Vaihtoehto A: Miten yhteiskunnallinen kustannushyötyanalyysi voi palvella arviointia?

Menetelmän vaiheet ovat seuraavat. Tarkoituksena on arvioida kaikki kustannukset ja kaikki hyödyt riippumatta siitä, ketä ne kohtaavat tai kuka tai mikä taho saa ne hyödykseen. Samoin otetaan huomioon se, milloin kustannukset aiheutuvat ja hyödyt saadaan.

- 1. Määritellään ongelma*
- 2. Täsmennetään ratkaisuvaihtoehdot*
- 3. Määritellään arvioitavat vaikutukset ja mittayksiköt niiden vertailuun*
- 4. Tunnistetaan, keihin hyödyt ja kustannukset kohdistuvat*
- 5. Kerätään tarvittavat tiedot, toteutetaan analyysi ja tehdään tulkintoja*
- 6. Arvioidaan kustannukset ja hyödyt sekä muutetaan ne nykyarvoksi diskonttauksella*
- 7. Arvioidaan riskit ja epävarmuudet herkkyysanalyysin avulla*
- 8. Päätetään, millä kriteereillä vaihtoehtoja verrataan*
- 9. Tehdään johtopäätökset arvioinnin perusteella ja hyödynnetään tuloksia valmistelussa*

3.3. Vaihtoehto B: Miten mikrosimulointi voi palvella arviointia?

Kysymyksessä ovat laskentamallit, jossa yhtäältä kuvitteellisia kohteita analysoiden mutta silti realistisesti kysymyksen tulevat olosuhteet huomioon ottaen lasketaan, mitä tapahtuu, jos jokin tietty toimenpide pannaan toimeen. Tällöin voidaan

esimerkiksi arvioida, kohtaantuvatko mahdollisen toimenpiteen vaikutukset siten kuin halutaan tai niissä rajoissa, jotka asiassa asetetaan.

Kysymys 4. Arviointitehtävä aluehallinnon ja sen uudistusten aihepiiristä.

(1,5 pistettä, aika-arvio noin 40 minuuttia).

Hyvien vastausten piirteitä olivat esimerkiksi seuraavat. Oli riittävän laajalti rajattu se eri tahojen joukko, jota laadittavissa arvioinneissa lähestyttäisiin. Samoin oli ehdotettu käytettäväksi laajaa tai laajahkoa joukkoa lähestymistapoja, metodeja ja selvitystekniikoita. Muutamat vastaajat olivat perustellusti soveltaneet samaa systemaattista tematisointia vastatessaan kuhunkin osakysymyksistä.

Eduskunta antoi vuonna 2009 säännöksiä valtion aluehallinnon huomattavasta uudistuksesta, joka tuli voimaan vuonna 2010. Tuossa yhteydessä siihenastiset läänit lääninhallituksineen ja maaherran virkoineen lakkasivat, perustettiin aluehallintovirastot (AVI:t) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY:t) sekä vahvistettiin maakuntien liittojen alueellisia suunnittelutehtäviä.

Muotoile kantasi siihen, millaisella arvioinnin lähestymistavalla, millaisella arviointiasetelmalla, millaisella tiedonhankinnalla ja millaisen tiedon varassa sekä millaisilla tiedonhankinnan ja analysoinnin menetelmillä ehdotat paneuduttavaksi kuhunkin arvioinnin osa-aiheista 4.1.–4.8.

Kuten käytännön arviointitehtävissäkin, sinulla on tiettyä harkinnanvaraa vastatessasi. Vastaavasti ”oikeat” vastaukset kuhunkin kysymykseen voivat olla jossakin määrin erilaisia.

4.1. Vuotta 1996 edeltäneissä monilukuisissa ja vuoden 2009 lopussa toimintansa lopettaneissa harvalukuisissa lääninhallituksessa poliisi oli varsin selvästi edustettuna. AVI:eissa poliisi oli aluksi mukana joskin heikohkosti, kunnes poliisiasiat siirtyivät AVI:eista pois. Poliisi toimii nyttemmin poliisihallituksen johdossa huomattavasti aikaisempaa harvalukuisemmissa poliisipiireissä.

Pohjustavia ja valikoituja syventäviä haastatteluja kohteena avainhenkilöt.

Huolellinen perehtyminen tiedossa oleviin ja tiedoksi sittemmin saatuihin dokumentteihin. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan kyselytutkimus, jossa mukana taustatietojen kysely, poliiseille sekä AVI:en henkilöstölle sisältäen kaikki organisaatiotasot aiheena se, onko poliisien siirto vaikuttanut viranomaisyhteistyöhön. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.2. Kun AVI:t ja ELY:t syntyivät, edellisistä oli tarkoitus tehdä puhtaita hallintoyksiköitä, ja ELY:ille pidettiin soveliaina myös kehittämistehtäviä. Osin tällä perusteella useimmat aikaisemmin lääninhallitusten hoitamat koulutus-, kulttuuri-, nuoriso- ja urheilualan tehtävät annettiin ELY:jen tehtäväksi. Niin tapahtui, vaikka eduskunnan sivistysvaliokunta oli arvioinut asian toisin käsitellessään lakiehdotusta aluehallinnon kehittämiseksi. Lakihan siis annettiin vuonna 2009. Nyttemmin mainitut tehtävät on kuitenkin siirretty AVI:ihin.

Menettelytavat soveltuvin osin kuten kohdassa 4.2. Jos tehdään kyselytutkimus, jossa mukana taustatietojen kysely, se voitaisiin kohdistaa koulutus-, kulttuuri-, nuoriso- ja urheilualan toimijoille sekä AVI:n henkilöstölle sisältäen kaikki organisaatiotasot, onko tehtävien siirto vaikuttanut kehittämistehtävien tavoitteiden saavuttamiseen.

Mahdollisesti osalla vastaajista on kokemusta sekä tilanteesta ennen vuotta 2010, tilanteesta siitä lähtien aluksi ja tilanteesta nyttemmin, jolloin tietynasteinen joskin vain jälkikäteinen vertailuarviointi tulee kysymykseen. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.3. AVI:t ja ELY:t perustettaessa ympäristölupien alueellisiksi myöntäjäviranomaisiksi tulivat edelliset ja lupien noudattamisen valvontaviranomaisiksi ELY:t. Ratkaisua perusteltiin myöntämis- ja valvontatehtävien erottamisella toisistaan. Vastustavissa kannanotoissa epäiltiin, että mainittu tehtävänjako vaikeuttaa niukaksi tiedetyn asiantuntemuksen käyttöä.

Aluksi rajatun joukon oleellisia tapauksia rajaaminen ja monipuolinen perehtyminen niihin. Joukko syventäviä avainhenkilöihin kohdistettuja teemoiteltuja haastatteluja. Mahdollisesti lisäksi tilastollinen analyysi siitä, ovatko viranomaispäätösten määrä ja käsittelyaika muuttueet uudistuksen jälkeen. Arvioinnin loppuvaiheessa tulosten koestamista valikoitujen avainhenkilöiden, osin kenties samojen kuin alkujaan, haastatteluin. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.4. AVI:ja perustettiin yksi enemmän kuin siihenastisia läänejä,, eli kaikkiaan kuusi. Lapin AVI:n toimialueeksi muodostui aikanaan vuonna 1938 muodostunut entinen Lapin läänin alue ja Pohjois-Suomen AVI:n alueeksi samaan aikaan muodostunut entinen Oulun läänin alue. Lapin AVI:n alue yhtenee Lapin maakunnan alueen kanssa, ja Oulun AVI:n alueella on kaksi maakuntaa.

Eteläisemmän Suomen kukin neljä AVI:a käsittävät kahden tai useamman maakunnan alueen.

Ahvenanmaata varten ei perustettu AVI:a, vaan itsehallinnollinen saariryhmä jäi maan ainoaksi lääniksi. Tiedon mukaan muualla kuin Lapin ja Pohjois-Suomen AVI:eissa kuten Etelä-Suomen AVI:ssa tehtävät on koettu voimavaroihin nähden hankalan laajoiksi.

Tarkoin harkittu avainhenkilöiden ja kenties myös valikoitujen oleellisten muiden tahojen teemoiteltuja haastatteluja. Lisäksi kenties tilastollinen analyysi siitä, miten viranomaispäätösten määrä ja käsittelyaika eroaa eri AVI:en kesken. Samoin tulevat kysymykseen tilastollinen analyysi, kohdennetut haastattelut ja kenties lisäksi suppea, kohdennettu kysely voimavarojen riittävyyden kartoittamiseksi. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.5. AVI:eilla on, toisin kuin ELY:illä, ollut vuodesta 2010 alkaen päätoimiset joskin määräaikaiset ylijohtajat. Heidän toimivaltuutensa ovat siten rajoitetut, että niissä AVI:eissa, joissa on ympäristöalan toiminto, työsuojelutoiminto tai molemmat, AVI:n ylijohtajalla ei ole toimintoon tai toimintoihin nähdessä nimittämis- eikä asioiden pidättämisvaltaa.

Haastattelututkimus AVI:n ylijohtajille, jotta voidaan selvittää, olisiko tarvetta nimittämis- ja pidättämisvallalle. Asiaa voidaan epäsuorasti selvittää myös AVI:ien koordinoititaholla valtiovarainministeriössä sekä huolellisesti valikoiduissa AVI:en sidosryhmissä. Mahdollisesti myös tilastollinen tutkimus, voidaanko löytää eroja AVI:en kesken annetuissa samankaltaista asiaa koskevissa viranomaispäätöksissä. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.6. Useilla AVI:eista on, paitsi varsinaisinta maantieteellistä toiminta-aluettaan koskevia tehtäviä, myös jotakin toista AVI:a koskevia tehtäviä. Tämän lisäksi AVI:eilla on maan kaikkia AVI:eja koskevia yhteisiä tehtäviä.

Monipuolinen teemoiteltu haastattelututkimus suoranaisesti asianomaisille tahoille AVI:eissa, niitä koskevan ohjauksen tahoilla (VM:ssä, mutta myös tietyissä muissa ministeriöissä ja lisäksi määrätyissä virastoissa) sekä tarkoin valikoiduissa AVI:en sidosryhmissä. Lisäksi kenties tilastollinen analyysi tehtävistä, joita määrättyt AVI:t

suorittavat yhteisesti tai ainakin yhdelle muista AVI:eista ei toiminta-aihepiireissä.

Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.7. Suomen julkisessa hallinnossa valtion viranomaisilla ja lisäksi kuntayhtymistä lakisääteisillä on voimassa vähintään viisitoista useimmissa tapauksissa toisistaan poikkeavaa aluejakoa. Siksi monen AVI:n varsinaisin maantieteellinen toiminta-alue on vain osin yhtenevä niiden aluejakojen kanssa, joita soveltavat muut valtion viranomaiset tai lakisääteiset kuntayhtymät.

Monimetodinen analyysi siitä, miten ja millä seurauksilla aluejaot poikkeavat muiden viranomaisten kanssa sekä teemoiteltu, kohdennettu haastattelututkimus AVI:eissa, valikoiduissa muissa viranomaisissa ja muilla asiaan liittyvillä tahoilla. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.

4.8. Vuoteen 2014 mennessä teetetyt selvitykset AVI:en aseman mahdollisesta muuttamisesta eivät sellaisinaan pohjustaneet päätöksiä eivätkä toimenpiteitä. Vuoden 2014 alkupuolella maan hallitus omaksui sen kannan, että AVI:en tulevaisuus tulee selvittää tarkastellen myös sitä mahdollisuutta, että AVI:t ja ELY:t soveltuvalla tavalla yhdistettäisiin.

Tarkka ja huolellinen dokumentteihin pohjautuva analyysi siitä, mitä tietoa asiasta on kaiken kaikkiaan kertynyt. Tarkoin suunnitellut teemoitellut haastattelut AVI:eissa, ELY:issä, niitä ohjaavilla tahoilla ja tarkoin ja huolellisesti valikoiduissa sidosryhmissä. Tulosten analysointi ja johtopäätösten tekeminen sekä kehitysehdotusten laatiminen.